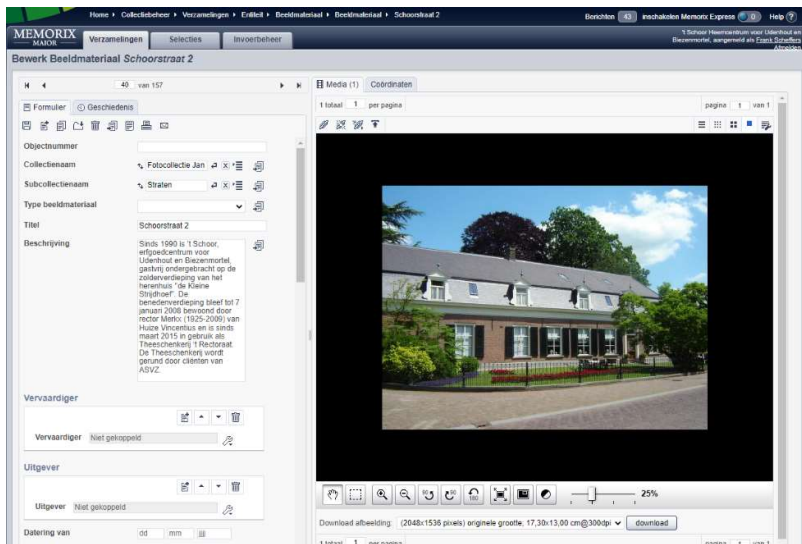

Jaarbericht 't Schoor 2021

Met dit jaarbericht geven wij beknopt weer wat het team van vrijwilligers het afgelopen jaar samen tot stand heeft gebracht.

Grote stappen in digitalisering

Vanwege de coronapandemie was Erfgoedcentrum 't Schoor in 2021 lange tijd gesloten en konden activiteiten maar mondjesmaat doorgaan, deels digitaal, deels in een grotere ruimte op kasteel De Strijdhoeve. Maar 2021 was voor het Erfgoedcentrum een jaar waarin hele grote stappen zijn gezet in digitalisering.

Eind 2021 zijn zo'n 62.000 voorwerpen, foto's, bidprentjes en documenten van 't Schoor opgenomen in de digitale catalogus Memorix Maior, in beheer bij de provinciale dienst Erfgoed Brabant. Zo'n 15 vrijwilligers zijn doende met het invoeren en beschrijven.

Voor het coderen, invoeren en beschrijven van voorwerpen is het nodig bij elkaar te komen op het Erfgoedcentrum. In vorige jaren was de zichtbare collectie voorwerpen al ingevoerd. In het verslagjaar is een begin gemaakt met het invoeren van de voorwerpen van het depot: wandplaten, landkaarten, rookartikelen, heiligenbeelden en grote voorwerpen die

Remco Kuipéri, directeur van de Rabobank stelt de nieuwe informatiezuil in werking die met het sponsorgeld van de Rabobank kon worden aangeschaft.

vanwege opslagruimte overgebracht zijn naar de zolder van het Raadhuis.

Het werk voor de bidprentjes, foto's en documenten in Memorix Maior kan voor het grootste deel thuis gebeuren. De bidprentjes zijn nagenoeg 100 procent ingevoerd. In de zomer zijn 25.000 al eerder gedigitaliseerde foto's uit de Schoorcollectie in beheer bij Jan Denissen in het systeem ingevoerd en in augustus is een cursus gegeven aan tien vrijwilligers om de foto's te beschrijven en te voorzien van veel zoekwoorden ten behoeve van de gebruikers van Memorix Maior.

In het najaar kon dankzij een financiële bijdrage uit het Digitaliseringsfonds van Het Prins Bernhard Cultuurfonds een grote touchscreen tablet worden aangeschaft, waarmee bezoekers aan het Erfgoedcentrum ter plekke zelf kunnen zoeken in de digitale catalogus Memorix Maior.

De bijdrage van de RABO Clubsupportactie 2020 is in 2021 besteed aan twee digitale doelen. Er is een informatiezuil aangeschaft ten behoeve van de wisselexpositie. De heer Kuipéri, directievoorzitter van de Rabobank Hart van Brabant, kwam naar het Erfgoedcentrum om de informatiezuil in gebruik te nemen. Ook is een mini-beamer met een handzaam projectiescherm aangekocht, die zullen worden gebruikt voor overleg met een team van enkele mensen met een grote kennis van Udenhout en Biezenmortel, dat komt helpen bij het beschrijven van foto's in Memorix Maior.

Wiki Udenhout, ondergebracht in Tilburg Wiki in beheer van het Regionaal Archief Tilburg, telt intussen 8.078 items, waaronder een Udenhouts woordenboek van 2.434 items.

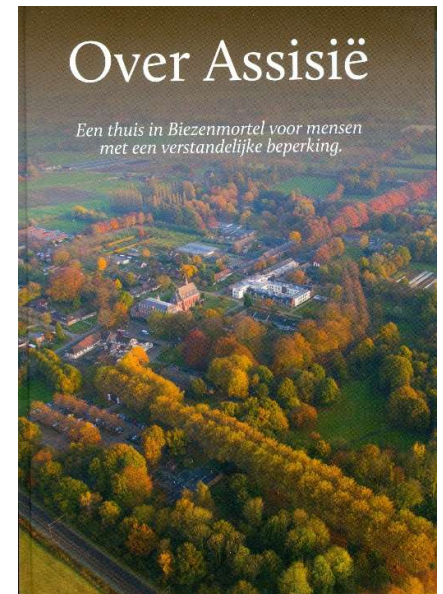
Groen erfgoed

De gemeente Tilburg heeft in 2021 het zandpad de Waalwijksebaan aangewezen als gemeentelijk monument. Erfgoedcentrum heeft zich hard gemaakt voor de bescherming van het zandpad, wellicht de alleroudste weg van Udenhout, deel van de aloude verbinding vanuit Maastricht over Eindhoven, Moergestel, Enschoot, Udenhout en dan noordwaarts over Waalwijk naar Dordrecht. De weg naar Holland, die om die reden vroeger de Hollandseweg heette. Het is voor het eerst dat een zandpad gemeentelijk monument is.

Boeken in het coronajaar 2021

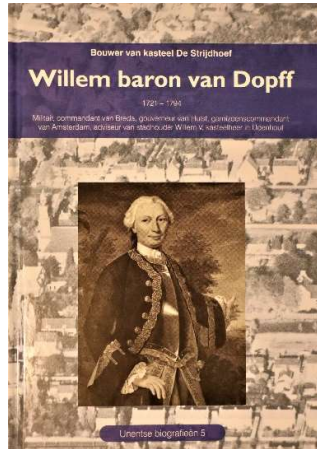
Met enige corona-vertraging presenteerde het Schrijversteam in juni het jaarboek Unentse Sprokkels 18. Er kon geen presentatie voor publiek plaatsvinden. Een film over Sprokkels 18, gemaakt door Wim van Gorkom van de Stichting Videogroep Udenhout, vond zijn weg op de website van 't Schoor en op social media.

In november stond het boek "Over Assisië" op de agenda, het 23ste boek in de grote serie van het Schrijversteam. Het was de bedoeling een grootse presentatie te geven, lezingen te houden, een expositie te houden in de kapel van Assisië als ook een weekend ontmoetingen van (oud-)medewerkers van Assisië. Het kon allemaal niet vanwege corona. Wel vond de boekverkoop plaats en wel kon met dank aan Wim van Gorkom van de Stichting

Videogroep Udenhout een film worden opgenomen en op de website en op social media worden geplaatst. Deze film is op YouTube bijna 500 keer bekeken.

Daarnaast zijn er twee boeken uitgekomen in de serie Unentse biografieën. In het weekend van Open Monumentendag is op kasteel De Strijdhoeve in kleine kring Unentse biografie nummer 5 gepresenteerd over Willem baron van Dopff, bouwer van kasteel De Strijdhoeve en belangrijkste militair adviseur van stadhouder Willem V. Het boek is geschreven door Adrie van Vliet, plaatsvervangend directeur van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie van het Ministerie van Defensie.

In december verscheen – vanwege corona low profile – Unentse biografie nummer 6 over Wim Verschuren, de in Udenhout geboren en getogen generale overste van de Fraters van Tilburg, grondlegger van de Beweging van Barmhartigheid, de organisatie Zin in Werk en het Kloosterhotel ZIN in Vught.

Verder heeft 't Schoor meegewerkt aan een boek van Frank de Hommel, die zijn onderzoek naar de drie op het Udenhoutse kerkhof begraven gesneuvelde geallieerde militairen heeft vastgelegd in het boek "Drie Britse soldaten", gepresenteerd op Bevrijdingsdag 26 oktober 2021. En 't Schoor heeft eveneens meegewerkt aan een boek van oud-Udenhoutse Jan Klomp, een biografie van dokter Joseph Lobach.

De dokterswoning van dokter Lobach in de Kreitenmolenstraat, waar nu Van den Bersselaar optiek is gevestigd.

Het Schrijversteam was in 2021 genomineerd voor de Lanciersprijs, een prijs van het Regionaal Archief Tilburg, voor personen en organisaties die met onderzoek mooie historische resultaten bereiken dankzij actief en intensief gebruik van archieven. Een mooie waardering voor het team.

Herinrichting locatie 't Schoor

De grote ruimte van 't Schoor was al 30 jaar precies hetzelfde. Het was hoog tijd voor verandering. In 2021 is de grote ruimte zo heringericht dat voortaan de wisselexposities er gehouden kunnen worden. Als er elk jaar een andere wisselexpositie is, verandert elk jaar de beleving bij de grote ruimte.

De collectie

In 2021 is een wisselexpositie ingericht over de gezondheidszorg in Udenhout en in Biezenmortel; veelal met eigen objecten, maar 't Schoor kon ook voorwerpen lenen bij tandarts Van de Veerdonk, oud-huisarts Van Laarhoven en bij Apotheek St. Felix. Mede hierdoor is een veelzijdige expositie ontstaan die een mooi beeld geeft over de gezondheidszorg in beide dorpen van het verleden tot heden. Onderdeel van de expositie is een overzicht van pandemieën in Nederland door de eeuwen heen.

Gedurende het verslagjaar is een begin gemaakt met het op orde brengen van het depot. Dit is een gigantische klus, die nog geruime tijd in beslag zal nemen. Er wordt kritisch gekeken naar de kwaliteit van de objecten en vooral ook naar de doublures. Op Open Monumentendag is een boekenmarkt gehouden van overvloedige boeken.

In 2021 is de collectie onder andere uitgebreid met een bouwpakket spinnenwiel, een rieten wieg uit ongeveer 1930, de kassa van Brehms Warenhuis en bijzonder het plaatsnaambord "Biezenmortel, gemeente Haaren".

Verder zijn enkele uitleningen gerealiseerd, aan een expositie over Brabantse Zaligen en Heiligen in het Peerke Donders Paviljoen te Tilburg en aan de vitrinekast van burgemeester Theo Weterings.

Openstelling en rondleidingen op 't Schoor

't Schoor was vanwege de coronamaatregelen voor publiek gesloten tot 10 juni 2021. De landelijke coronamaatregelen werden steeds nauw gevolgd. Omdat Theeschenkerij 't Rectoraat zelfs tot oktober gesloten was kwamen er dit jaar niet zo veel bezoekers om de collectie te bekijken. Gelukkig was er steeds meer inloop van mensen die vragen hadden over heemkundige onderwerpen en over stamboomonderzoek. Maar er werden vooral veel boeken verkocht. Vanaf 10 juli 2021 zijn we ook op de tweede zaterdag van de maand geopend van 13.30-16.30 uur zodat meer mensen in de gelegenheid zijn om ons Erfgoedcentrum te bezoeken.

Vrijwilligers

In 2021 bestond de groep vrijwilligers uit meer dan 30 personen. Zij zijn samen 't Schoor: Zij zorgen voor de uitstraling en de goede publiciteit van 't Schoor. Door hun inzet is ons erfgoedcentrum gratis te bezichtigen en ze zorgen er ook voor dat de ruimtes op het erfgoedcentrum er geordend en netjes uitzien. Verder organiseren zij tentoonstellingen, verzorgen presentaties, maken (vele) publicaties en onderhouden en digitaliseren onze collectie etc. Er wordt steeds meer digitaal aangeboden.

In 2021 sloten Jan Klomp en Albert van Keulen aan als project-vrijwilliger voor de digitalisering van de grote collectie foto's. Yvonne van Kempen – van Berkel kwam als opvolgster van Annelieke van Geffen vanaf augustus in het bestuur.

Twee vrijwilligers overleden dit jaar. Gerard van Alem was vanaf de oprichting in 1990 betrokken bij 't Schoor en was ook de bedenker van de naam van ons Erfgoedcentrum. Gerard is al die jaren van onschatbare waarde voor 't Schoor geweest. Met zijn twee gouden handen maakte hij van niets altijd iets en jarenlang

bracht hij vele uren per week op 't Schoor door. Vroeger was het gebruikelijk dat timmerlieden hun naam in hun "werk" achterlieten. We hebben een herinnering aan het vele werk van Gerard op bijzondere wijze gestalte gegeven door zijn

naambordje aan een balk op 't Schoor te bevestigen. Firma Ad van Esch heeft gratis dit bord voor ons gemaakt. Het bord is op 28 augustus op 't Schoor onthuld door zonen Hans en Walter en partner Meta. Wij namen op 7 april afscheid van Jo van der Meijden – van Rijswijk. Jo was sinds augustus 2020 een enthousiast projectmedewerker voor het invoeren van onderschriften bij de foto's in Memorix Maior. Wij zijn enorm dankbaar voor alles wat beiden voor ons erfgoedcentrum hebben gedaan.

Jan de Beer nam afscheid als medewerker van het erfgoedcentrum. Er werd door het bestuur een Oorkonde van Verdienste uitgereikt vanwege zijn 25-jarige vrijwillige inzet voor 't Schoor. Ook Lia Happel – Versterre stopte als vrijwilliger. Zij was sinds 2015 betrokken bij de digitalisering van de voorwerpen. Beiden zeggen wij hartelijk dank voor hun inzet.

Jan de Beer stopt na 25 jaar als vrijwilliger bij 't Schoor

Lia Happel stopte in 2021 als vrijwilliger. Haar man Piet blijft zich inzetten voor 't Schoor.

Dit jaar ontving Lia Clement Verhoeven mede ook vanwege haar vrijwillige inzet voor 't Schoor een Koninklijke Onderscheiding.

Lia is sinds 2005 lid van het Schrijversteam en sinds 2007 ook secretaris in het bestuur, de organisatorische spil van onze organisatie

Sponsors, subsidies, stutten en steunen

Gelukkig konden we ook in 2021 blijven rekenen op onze trouwe stutten en steunen, die ons jaarlijks met een financiële bijdrage steunen. Dat gold ook voor drie Udenhoutse bedrijven – De Rustende Jager, Boomrooierij Weijtmans en Hoppenbrouwers – die wederom een advertorial in de Sprokkels plaatsten. De Rustende Jager gaf 't Schoor nog een extra steun in de rug door een donatie van € 1.500 als dank voor de bijdrage van 't Schoor aan de realisatie van hun jubileumboek in 2020. Van Jos en Ria Vermulst – Klijn ontving 't Schoor een mooi bedrag als dank voor de realisatie van het boek “De Moergestelse tak van de familie Vermulst” bij gelegenheid van hun gouden bruiloft. Een belangrijke pijler voor onze financiën is inmiddels ook de Rabo Clubsupport actie. We krijgen elk jaar een mooi bedrag omdat velen op ons stemmen. 't Schoor stond op de tweede plaats van doelen in Udenhout en Biezenmortel. Voor heel het werkgebied van de bank stond 't Schoor op de 12e plaats van de 283 deelnemers. Erfgoedcentrum 't Schoor was ook één van de deelnemers aan de Plus Ammerlaan spaaractie; de 2.197 voor ons gespaarde punten leverden een mooi bedrag op. Verder heeft de Dorpsraad ons ook in 2021 gesteund met een bedrag voor de aanschaf van

Elmy Weijtmans neemt de oorkonde van verbondenheid in ontvangst

een nieuw informatiebord dat geplaatst zal worden bij de ingang van 't Schoor om de bezoekers te attenderen op dit bijzonder plekje in het dorp en natuurlijk op ons eigen erfgoedcentrum.

Erfgoedcentrum 't Schoor kent een “Oorkonde van Verbondenheid”. Deze is in 2021 tweemaal uitgereikt. Elmy Weijtmans kreeg de oorkonde voor de fijne en intensieve meerjarige samenwerking voor het boek “Over Assisië”. Jo en Nelly Pijnenburg, uitbaters van De Rustende Jager, die 't Schoor al decennialang een warm hart toedragen, kregen de oorkonde bij hun gouden bruiloft.

Nelly en Jo Pijnenburg van de Rustende Jager nemen de oorkonde van verbondenheid in ontvangst.

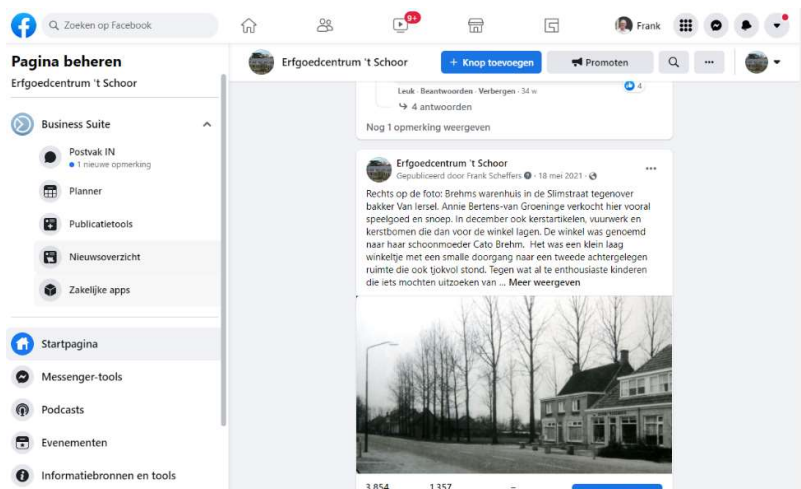
Corona uitdagingen

In dit verslag is al vaak naar de belemmerende impact van de coronapandemie gerefereerd: geen zaal vol publiek bij de presentatie van Sprokkels, geen grootse presentatie van het boek “Over Assisië”, lange tijd was het Erfgoedcentrum gesloten en als openstelling wel was toegestaan kwam er toch minder

publiek. Er was op 4 mei een bescheiden dodenherdenking zonder publiek. Er was geen programma voor de basisscholen. De cursus “Geschiedenis van Udenhout”, die in maart 2020 was gestart en die normaal vier weken duurt, kon na herhaalde vertragingen eindelijk worden afgerond in oktober 2021. Meeste impact van de coronapandemie is er toch wel voor de sociale functie van het Erfgoedcentrum, voor de eigen medewerkers en voor het publiek.

Gelukkig weten de liefhebbers van erfgoed 't Schoor toch wel te vinden op haar website, op de website Brabants Erfgoed, op Wiki Udenhout. Zoals gezegd is de Assisië-presentatie op YouTube bijna 500 keer bekeken. En als een oude foto wordt geplaatst op Facebook, registreren we al snel zo'n 2500 personen die de foto hebben bekeken of daarop hebben gereageerd.

Een van de gevolgen van de coronapandemie is dat er nieuwe ontmoetingsvormen ontstaan tussen Erfgoedcentrum 't Schoor en al die mensen die genieten van erfgoed, heemkunde, dialect, geschiedenis, genealogie, archeologie en tradities.

Steeds meer mensen weten ons ook te vinden op Facebook. Met veel informatie over onze activiteiten en leuke weetjes over de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel.

Bestuur en werkgroepen

Bestuur: Kees van Kempen: voorzitter; Lia Clement-Verhoeven: secretariaat; Frank Scheffers: penningmeester; Hein van den Berg: vice-voorzitter; Joost van Dongen, Piet Happel, Yvonne van Kempen en Cees de Werdt.

Secretariaat: Lia Clement-Verhoeven, Achthoevenstraat 48, 5071 AS Udenhout (013-5111166)

Schrijversteam: contactpersonen Kees van Kempen (0682573400) en Lia Clement (013-5111166)

Beheer collectie: contactpersonen Piet Happel (013-5111718) en Frank Scheffers (013-5112331)

Beheer gebouw: contactpersoon Cees de Werdt (013-5111024)

Werkgroep digitalisering: contactpersonen Piet Happel (013-5111718) en Frank Scheffers (013-5112331)

Rondleidingen op 't Schoor: contactpersoon Lia Clement (013-5111166)

Contactpersoon scholen: Yvonne van Kempen (013-5111242)

Werkgroep genealogie: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep veldnamen: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep Open Monumentendag: Hein van den Berg (013-5282483)

**Bezoek ook Wiki
Udenhout en de
website van
Erfgoedcentrum
't Schoor:**

www.schoorudenhout.nl

E-mail: erfgoedcentrumudenhout@gmail.com

